

Proces-verbaal Plenaire vergadering 18/02/2020

Aanwezig:

W. Aertsens (INFRABEL)

H. Canière (BOP)

M. Catrycke (FEBEG)

H. Vandersyppe (COGEN)

M. Van Bossuyt (FEBELIEC)

S. Harlem (FEBEG)

J. Robbelein (FOD Economie)

M. Malbrancke (SYNERGRID)

J. Mortier (FEBEG)

O. Van den Kerckhove (EFET)

J-F. Waignier (FEBEG)

P. De Leener (Voorzitter – Elia)

D. Zenner, J. Matthys-Donnadieu, F. Carton, R. Vande Zande en E. Heerinckx (Elia)

Afwezig:

B. Gouverneur (SYNERGRID)

Agenda:

- 1. Goedkeuring van het proces-verbaal van de vergadering van de Plenaire Users' Group van 3 december 2019**
- 2. WG System Operations & European Market Design:** stand van zaken lopende werkzaamheden
- 3. Storm Ciara** – feedback off-shore integration market design
- 4. Task Force CRM:** stand van zaken lopende werkzaamheden
- 5. Task Force iSR:** stand van zaken lopende werkzaamheden
- 6. WG Belgian Grid:** stand van zaken lopende werkzaamheden
- 7. Daily procurement mFRR** – first feedback
- 8. Diversen**

Proces-verbaal:

1. Goedkeuring van het proces-verbaal van de vergadering van de Plenaire Users' Group van 3 december 2019

De Voorzitter van de Plenaire Vergadering opent de vergadering en overloopt de agenda die gereorganiseerd is ten opzichte van de agenda die vooraf uitgestuurd werd.

Het verslag van de laatste plenaire vergadering van 2019 werd meer dan twee weken geleden overgemaakt aan de leden van de plenaire vergadering. Op dit verslag ontvingen we een terechte opmerking van FOD ECONOMIE, zij merkte namelijk op dat het proces voor Strategische reserve werd goedgekeurd door de Europese Commissie voor 5 jaar. Een eventuele vernieuwing van dit mechanisme moet aangevraagd worden voor de winter 2021-2022 en niet vanaf winter 2020-2021 zoals in het verslag was opgenomen. Dit werd gecorrigeerd in het verslag. Gezien er verder geen opmerkingen zijn, besluit de Voorzitter van de Plenaire Vergadering dat het verslag is goedgekeurd.

2. WG System Operations & European Market Design: stand van zaken lopende werkzaamheden

De Voorzitter van de WG System Operations & European Market Design geeft feedback over de laatste werkgroep die plaatsvond op 7 februari.

3. Storm Ciara – feedback off-shore integration market design

Deze presentatie bestaat uit twee elementen. Eerst zal de Voorzitter van de WG System Operations & European Market Design kort toelichten wat de principes zijn van het ELIA's offshore integration design en nadien wordt er uitgelegd wat er exact op 9 februari 2020 gebeurd is en hoe ELIA en de markt de storm Ciara hebben ervaren.

BOP wenst kort feedback te geven over de ervaring van de windparken. Ook zij hebben de analyse van de afgelopen stormen gemaakt. Deze analyse komt tot dezelfde conclusie als die van ELIA, namelijk dat er toch nog een verbeteringspotentieel is aan de forecast en dat de impact minder groot was dan initieel voorspelt. BOP nam deze ochtend contact op met de ELIA Key Account Manager om hierop dieper in te gaan zodat duidelijk wordt waar de verbeteringspunten zijn. Het op voorhand voorspellen van de exacte timing blijft een moeilijk punt. Zo was de storm Ciara er pas een uur of twee later dan voorzien en ook dat heeft zijn impact gehad op de markt. Interessante vraag is toch: wat als er geen stormalert was geweest? Wat zou de situatie geweest zijn zonder stormprocedure?

De Voorzitter van de Plenaire Vergadering vraagt aan BOP wat haar inschatting is. Op basis van wat BOP hoort bij de windparken en de BRP's is de ene weersvoorspelling beter dan de andere. De vraag is of er niet te vroeg een stormwaarschuwing is uitgestuurd?

De Voorzitter van de WG System Operations & European Market Design zegt dat het moeilijk is om nauwkeurig te zeggen dat er een storm aankomt in day-ahead. De Voorzitter van de WG System Operations & European Market Design geeft wel aan dat dat het proces daar rond gebouwd is. Er zijn alerts om de markt te informeren dat er een storm voorspeld wordt zonder te zeggen of die storm zich effectief gaat materialiseren. Dit gebeurt namelijk 36 uren op voorhand. De Voorzitter van de WG System Operations & European Market Design denkt dat het onmogelijk is om uit te klaren wat er zou gebeuren indien ELIA niets had opgezet. Dit proces is een service die ELIA biedt op basis van een weermodel uitgewerkt door het KMI. Indien je als BRP argumenten hebt om meer vertrouwen te hebben in uw eigen voorspellingen heeft de BRP daar zeker recht op. We vragen wel aan de BRP's om ons te overtuigen van de genomen mitigerende maatregelen. BOP antwoordt hierop dat ELIA de impact van haar service (en het versturen van die alerts) zeker niet mag onderschatten.

De Voorzitter van de WG Belgian Grid zou nog graag willen toevoegen dat ELIA open staat voor een debriefing over deze feiten en dat daar ook positief op zal worden ingegaan. Zelf heeft ELIA ook contact gehad met de windparken (= de BOP leden) tijdens de storm Ciara. De Voorzitter van de WG Belgian Grid denkt dat in het algemeen gesteld kan worden dat ELIA samen met heel wat BRP's en windparken op dezelfde golflengte zaten voor wat de voorspelling van de timing en intensiteit van de storm Ciara betrof.

Een FEBEG lid geeft aan dat ze langs hun kant tevreden waren met de wijze waarop de storm Ciara werd beheerd. Bij FEBEG kwam echter de vraag naar de evaluatie heel sterk naar boven, zeker na de mogelijke drie stormen op een rij die we tijdens de maand februari zullen gekend hebben. FEBEGs bezorgdheid naar de evaluatie is vooral om te kunnen nagaan of we onze windparken niet te vroeg op niet-beschikbaar (unavailable) hebben gezet. FEBEG stelt dat mitigerende acties steeds kunnen worden genomen, maar wanneer we de windparken te vroeg op niet-beschikbaar zetten dan brengt dit financiële repercussies met zich mee. FEBEG stelt dat daarom de afweging steeds goed moet worden gemaakt en dat hierin een goede balans moet worden gevonden.

De Voorzitter van de WG Belgian Grid wil daar zeker positief op ingaan en hierover samenzitten. FEBEG wil graag op dit verzoek ingaan en zegt dat er hiervoor voldoende tijd is, tenzij er elk weekend een storm gaat plaatsvinden.

FEBELIEC vraagt zich af wat er gebeurd zou zijn, moest ELIA geen stormalert uitgegeven hebben 36 uur op voorhand. Is het dan gewoon 'business as usual' zoals de voorgaande jaren? De Voorzitter van de WG System Operations & European Market Design antwoordt dat het stormalert ook later kan komen dan 36 uur op voorhand. Het is vanaf 36 uur op voorhand dat we gaan uitsturen, want het is pas dan dat je kan zeggen dat er een storm aankomt. Het heeft geen zin mensen nerveus te maken voor niets, maar het kan zijn dat je niets ziet 36 uren op voorhand en dat je in 'intra-day' alsnog een alert moet afkondigen.

Volgens FEBEG kunnen de BRP's uiteindelijk altijd zelf bepalen of dat zij andere inzichten hebben of niet. Uiteindelijk kan iedereen bepalen op basis van zijn voorspellingen en curves wanneer hij gradueel kan en gaat afschakelen. Er is ook een verschil tussen de 'cut-out' wind speed van het eerste windpark en de laatste windparken. Alle windparken moet apart behandeld worden. Het ene park ga je vroeger uitschakelen dan het andere. FEBEG is over het algemeen positief over hoe de procedure tijdens deze eerste storm is verlopen.

FEBELIEC komt terug op slide 4 waar het systeemonevenwicht te zien is. Er is natuurlijk een verschil tussen West-Vlaanderen aan de kust en een punt elders in het land. Het systeemonevenwicht is een weerspiegeling van dit alles samen. Kan ELIA uitfilteren wat het systeemonevenwicht is voor de offshore? De Voorzitter van de WG System Operations & European Market Design antwoordt dat ELIA dat niet kan en terugkomend op wat FEBEG daarnet al zei: iedere BRP is vrij om te doen en te handelen hoe hij wil. ELIA vraagt enkel naar wat de windparken van plan zijn. Zelf legt ELIA niets op. Iedereen moet zelf de situatie naar best vermogen evalueren. Als jullie zeggen "wij gaan nietsdoen" is dat prima, ELIA heeft wel die informatie nodig om op systeemniveau een aantal berekeningen te maken en desgevallend een aantal bijkomende preventieve maatregelen te treffen om de systeemveiligheid te garanderen.

4. Task Force CRM: stand van zaken lopende werkzaamheden

De Voorzitter van de Task Force CRM licht de planning voor 2020 toe, die onder de leden welbekend is.

Volgens FEBELIEC gaan we in 2020 reeds werken op implementatie, maar eigenlijk weten we niet wat te implementeren gezien we niet weten wat de Europese Commissie gaat goedkeuren. Zo weten we bijvoorbeeld nog niet hoe het crossborder participatie aspect zal functioneren. De Voorzitter van de Task Force CRM gaat akkoord met FEBELIEC. De hoop van ELIA is natuurlijk dat we op een bepaald moment een signaal gaan krijgen van Europa (en dit uiteraard liever vroeger dan later) maar ondertussen dienen we door te gaan met de genomen werkhypothese. De Voorzitter van de Task Force CRM meent dat de volgorde waarmee we de verschillende implementatietopics wensen te bespreken met de marktpartijen zodanig gekozen zijn dat de topics waarover de meeste onzekerheid bestaat en die minder dringend zijn later aan bod zullen komen. Het exacte design, kijkend naar het hele proces, zal maar vastliggen op het ogenblik dat de CREG de "market rules" en het daarbij horend contract goedgekeurd heeft. Dat brengt ons naar het einde van het jaar, maar daar kunnen we qua implementatie en het maken van operationele afspraken niet op wachten.

FEBELIEC geeft aan dat ze het topic "cross border" participatie ook op Europees niveau opvolgt en geen zicht heeft op hoe of waar dit gaat landen.

De Voorzitter van de Task Force CRM stelt dat het onderdeel van "cross border" participatie niet helemaal gefinaliseerd moet zijn bij de eerste veiling gezien de wet voorziet dat cross border participatie geïmplementeerd dient te worden ten laatste één jaar voor levering (m.a.w. 2024 voor levering in 2025).

De Voorzitter van de Task Force CRM denkt niet dat er onmiddellijk een impact zal zijn voor de Belgische aanbieder. Het is eerder ELIA dat met RTE en Tennet concrete afspraken zal moeten maken over hoe dit zal moeten gebeuren en hoe de controle zal verlopen. Wat wel duidelijk is, is dat de regels die van toepassing zullen zijn op buitenlands aanbieders in lijn moeten zijn de regels die van toepassing zullen zijn op de nationale aanbieders. Er mag geen discriminatie ontstaan. FEBELIEC stelt dat dit aspect net op Europees niveau niet zo scherp wordt gesteld.

5. Task Force iSR: stand van zaken lopende werkzaamheden

De Voorzitter van de Task Force iSR licht de huidige status van de werkzaamheden van de TF Strategische reserve toe.

FEBEG vraagt of de autoriteiten de wijzigingen in de methodologie voor het voorspellen van de vraag moeten goedkeuren, dit was namelijk niet zo duidelijk tijdens de laatste vergadering. De Voorzitter van de Task Force iSR denkt dat dit in het kader van de strategische reserve niet het geval is. In het kader van 'adequacy and flexibility' studie is er wel een wettelijk consultatie (met een rol voor de CREG en het Federaal Planbureau) voorzien in de wet.

De Voorzitter van de Task Force iSR stelt dat de 'adequacy and flexibility' studie 10 jaar vooruitkijkt. Daarnaast, zoals de marktpartijen reeds gemerkt zullen hebben, wanneer ELIA lange termijn studies uitvoert dan wordt er gewerkt met sensitiviteiten, want je kan uiteraard niet perfect 10 jaar vooruitkijken.

6. WG Belgian Grid: stand van zaken lopende werkzaamheden

De Voorzitter van de WG Belgian Grid geeft aan twee belangrijke topics te hebben besproken met de marktpartijen, namelijk de drop-off procedure en de substantiële modernisatie. Beide waarvoor ELIA een voorstel op tafel heeft gelegd en dat momenteel bediscuteerd wordt met de marktpartijen.

In het kader van de drop-off procedure laat FEBELIEC weten het voorstel nog verder in detail te bekijken. Wat nu op tafel ligt is niet in lijn met wat er in het FTR staat en FEBELIEC wacht dan ook op de aangepaste tekst van de nota. De Voorzitter van de WG Belgian Grid heeft tijdens de laatste werkgroep aangegeven dat de bestaande nota zal worden aangepast op de punten die in de Belgian Grid zijn bediscuteerd:

- de redenen tot het initiëren van de drop-off procedure,
- het sneller informeren van de regulator omtrent de procedure,
- de schorsing wederzijds maken (wanneer de netgebruiker niet akkoord gaat met de formele notificatie van het stopzetten van het leveringscontract).

De Voorzitter van de WG Belgian Grid geeft aan dat we de nota ook meteen zullen vertalen naar het Frans, zodat de nota beschikbaar is in de beide landstalen.

Voor FEBELIEC blijft één van de grootse problemen de uitbreiding van het begrip wanbetaling. Bijvoorbeeld wat in geval van faillissement – dit hangt nu wel meestal samen met wanbetaling – maar indien de curator de betalingen blijft voortzetten, is er voor FEBELIEC geen reden om de netgebruiker te droppen. De Voorzitter van de WG Belgian Grid denkt dat hij daaromtrent duidelijk gesteld heeft dat het uiteraard de bedoeling is dat de procedure van bemiddeling of aanmaning en de daarbij horende contractuele voorwaarden in het leveringscontract – dewelke ELIA niet kent – ten volle worden uitgespeeld.

INFRABEL zou even willen vooruitlopen op de slide omtrent de herziening van het FTR. Alle garanties die besproken en beloofd zijn, staan echter niet in het tekstvoorstel. Voor INFRABEL is dit voorstel een blanco cheque; daarom stelt INFRABEL voor om die garanties mee op te nemen in het voorstel tot herziening van het FTR. De Voorzitter van de WG Belgian Grid geeft aan dat we ook dit zullen meenemen en verscherpen bij de herziening van de desbetreffende nota. Voor INFRABEL zijn de consequenties zodanig groot dat deze echt in het FTR moeten worden ingeschreven. De Voorzitter van de WG Belgian Grid meent dat wanneer iedereen het over de principes eens is, het geen probleem mag zijn om dat te vertalen in een concreet en duidelijk tekstvoorstel.

FEBEG wijst de aanwezigen erop dat de omschrijving in het FTR het leveringscontract niet vernoemt. Het leveringscontract tussen de leverancier en de netgebruiker zal altijd primeren volgens FEBEG. INFRABEL heeft inderdaad gesteld tijdens de laatste werkgroep dat het leveringscontract en de bepalingen daarin gerespecteerd moeten worden en dat de opzegging enkel kan gebeuren in het kader van de bepalingen in het leveringscontract. FEBEG gaat hier volledig mee akkoord. INFRABEL herhaalt dat dit nu niet zo beschreven staat. Volgens FEBEG kan men echter onmogelijk verwachten dat de wetgever gaat beschrijven wat er allemaal in het contract staat. FEBEG refereert naar hoe het op distributie niveau is: het gaat er om dat je in een proces gaat voorzien dat de mogelijkheid biedt om een uitvoering te geven aan wat er in uw leveringscontract staat. De Voorzitter van de WG Belgian Grid denkt dat in het belang van een globaal evenwicht te vinden, de tekst van de nota en deze voor het FTR op een aantal punten kan aangescherpt worden. Dit opdat er wat meer comfort wordt gegeven aan de netgebruikers enerzijds en het nog perfect aanvaardbaar zal zijn voor de leveranciers anderzijds. FEBELIEC vraagt naar de stand van zaken van het toegangscontract gezien alle discussies over de aanpassing van het toegangscontract. De Voorzitter van de WG Belgian Grid antwoordt dat het de bedoeling is, wanneer we een akkoord hebben over de drop-off principes, ELIA een gewijzigd toegangscontract gaat voorstellen aan de marktpartijen (inclusief de drop-off procedure).

In het kader van de substantiële modernisatie geeft FEBEG aan, omwille van de discussies over de 'spare parts' tijdens de laatste werkgroep, graag nog wat extra informatie aan te leveren en vraagt de Voorzitter van de WG Belgian Grid naar de voorziene timing. De Voorzitter van de WG Belgian Grid antwoordt dat we zeker nog een week kunnen wachten met het uitsturen van de nota; graag ontvangen we dus nog de input ten laatste de week na de krokusvakantie (eerste week van maart 2020). Daarna zal de nota worden uitgestuurd en dienen we de nota voor te leggen aan de CREG. Vervolgens zullen we publiek/formeel consulteren alvorens de guidelines op onze website beschikbaar worden gemaakt.

FEBELIEC zou graag een voorbeeld zien voor een verbruiksinstallatie. De Voorzitter van de WG Belgian Grid gaat akkoord dat dit niet in het document is opgenomen. Het algemeen principe voor 'demand' is dat elk nieuw element compliant moet zijn aan de nieuwe regels. We hebben geen triggers om te zeggen dat de volledige 'demand facility' of verbruiksinstallatie 'compliant' moet worden als het gevolg van een substantiële modernisatie.

In het kader van de T&C Voltage Service Provider stelt BOP de vraag met welke 'capabilities' je dient in te bieden? Deze van het oude of nieuwe FTE? De Voorzitter van de WG Belgian Grid zegt dat het belangrijk is om te kijken naar van wanneer de eenheid dateert. Afhankelijk van de toepasbaarheid van het oude of nieuwe FTR zal zo'n eenheid aan bepaalde 'capabilities' moeten voldoen en het zijn dan ook deze 'capabilities' die dienen ingeboden te worden. FEBELIEC vraagt of ELIA gaat communiceren over de aanpassing van het nieuwe tarief dat hieraan gekoppeld is, want volgens FEBELIEC beseft niet iedereen wat de impact daarvan kan zijn. De Voorzitter van de WG Belgian Grid neemt dit mee en beaamt dat het inderdaad belangrijk is de netgebruikers op tijd te sensibiliseren voor de aanpassingen aan het tarief MVAR die ingaan begin 2021.

7. Daily procurement mFRR

De Voorzitter van de Plenaire Vergadering licht toe dat ELIA sinds begin deze maand met dagelijkse aankopen van de manual Frequency Restoration Reserve (mFRR) van start gegaan is. Het is wellicht nog te vroeg om echt besluiten te trekken, maar de Voorzitter van de WG Belgian Grid geeft alvast een stand van zaken van de eerste waarnemingen.

FEBELIEC maakt zich zorgen bij het zien van deze resultaten, want het zijn uiteraard de netgebruikers die dit betalen. Het is misschien nog te vroeg om daar meteen een sluitende conclusie uit te trekken, maar FEBELIEC vraagt of dit actief opgevolgd kan worden en/of er hier mitigerende maatregelen mogelijk zijn?

De Voorzitter van de WG Balancing antwoordt dat dit uiteraard actief zal worden opgevolgd en dat dit ook ter sprake zal komen tijdens de WG Balancing. Voor wat betreft "zijn er mitigerende maatregelen" herhaalt de Voorzitter van de WG Balancing wat de Voorzitter van de WG Belgian Grid reeds zei: het dagelijks aankopen van mFRR is een wettelijke verplichting evenals de publicatie van alle individuele

capaciteitsbiedingen, tenzij, wat dit laatste betreft, de regulator toestaat in een derogatie hiertoe. Dat zijn zaken die verder geëvalueerd dienen te worden. We bevinden ons nu in een opstartfase. De prijzen zijn sterk gestegen, maar de laatste dagen zien we terug een daling.

De Voorzitter van de WG Belgain Grid zegt dat we dit ook zullen blijven opvolgen in de plenaire vergadering.

FEBELIEC vraagt achter de publicatieverplichtingen voor aFRR. De Voorzitter van de WG Belgian Grid bevestigt dat dezelfde transparantie voor aFRR ook vereist is.

De Voorzitter van de Plenaire Vergadering benadrukt dat dit verder wordt opgevolgd en dat desgevallend ook de regulator ingelicht zal worden over de situatie.

8. Diversen

De Secretaris van de plenaire vergadering komt terug op de brief die ELIA ontving omtrent het archief op de website. Twee acties werden ondernomen:

- het archief van de publieke consultaties is ondertussen weer volledige beschikbaar op de Elia website.
- het archief van de Users' Group, werkgroepen en Task Forces wordt gefinaliseerd tegen het einde van de maand (februari 2020). Dit archief zal online staan in de vorm van een publiek toegankelijke SharePoint met zoekfunctie. De vergaderingen vanaf 2018 zijn nu al beschikbaar op de website. De Secretaris van de plenaire vergadering geeft aan de marktpartijen, eens het archief op SharePoint actief is, hierover te informeren.

De Voorzitter van de Plenaire Vergadering vraag of er nog diversen zijn. Er worden geen andere onderwerpen naar voor gebracht.

De volgende plenaire vergadering zal plaats vinden op 20 april om 14u. De Voorzitter van de plenaire vergadering bedankt de marktpartijen voor hun aanwezigheid en sluit de vergadering.